

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

T M I K

2
2015

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90
EUR

9 177 0 3 5 0 14 3 4 0 0 8

TEMA MESECA

120 let
Planinskega vestnika

INTERVJU

Stanko Klinar
Rudi Rauch

Z NAMI NA POT
Brenta

120 let
Planinskega
vestnika

AKCIJA 50% POPUST

Iz mojega življenja v gorah – faksimile z dodatkom

V letu 2008 smo beležili 150. obletnico rojstva dr. Juliusa Kugyja in 60. letnico smrti prevajalke Mire Marko Debelakove. Izdan je bil reprint prve in najpomembnejše Kugyjeve knjige *Iz mojega življenja v gorah*, ki je leta 1937 v slovenskem prevodu Mire Marko Debelakove izšla pri Planinski matici.

V prilogi *Pisma* je poleg spremnega eseja urednika knjige Andreja Mašere tudi reprint članka Franceta Avčina *Ob odkritju spomenika Kugyju*, ki je bil objavljen v *Planinskem vestniku* št. 9/53. V njem avtor, ki je še osebno poznal velikega alpinista, dokazuje Kugyjevo čisto slovensko poreklo. V prilogi je tudi rodbinsko deblo družine Kugy, ki ga je skrbno pripravil Peter Hawlina in ki nedvomno potrjuje Avčinova dognanja. Objavljeni so tudi prevodi dopisovanja med Kugyjem in Miro Marko Debelakovo.

Format: 148 mm x 210 mm; 232 strani faksimile, dodatek: 40 strani

V času od 15. 2. 2015 do 15. 3. 2015 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 17,50 €* (redna cena: 35,00 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštne plača naročnik.

IZ PLANINSKE TRGOVINE

Zimski meseci so kot nalašč za prebiranje literature. Podaljšane večere si lahko krajšate z leposlovjem iz Planinske trgovine PZS. Za načrtovanje in izvedbo planinskih tur pa bodo dobrodošla družba zemljevidi in vodniki. Tako boste dobro pripravljeni na sezono. Spomnimo naj vas, da je na voljo kar nekaj vodnikov, zemljevidov pa tudi druge literature po zelo ugodni ceni.

Izbirate lahko tudi med tekstilnimi izdelki, opremo in pripomočki, svetilkami, pripomočki za orientacijo. Torej, za vsakega se bo nekaj našlo. Več o izdelkih si lahko ogledate na: <http://www.pzs.si/trgovina.php>

Vabljeni k nakupu!

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, **telefon**: 08 380 67 30, **faks**: 04 589 10 35, **e-naročila**: info@planinskimuzej.si.

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
115. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradško, Marta Krejan Čokl,
dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate,
Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVEC:

Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobešek, Marta Krejan Čokl,
Katarina Marin Hribar, Mira Hladnik

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 5000 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva
ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne
vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave
ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega
objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo
uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.
Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva
in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez
privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po
telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-
8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana.
Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna
številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25%
popusta na letno naročnino Planinskega vestnika.
Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu
številke. Ob spremembi naslova navedite tudi
stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do
1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS,
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS
in Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Jalovec Foto: Oton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno
preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih
opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila
na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora.
Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega
se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo
iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo
revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta
prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel
kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po
navodilih iz te revije.

120 kilogramov štiri metre v višino

Kdo ve, kako ponosni nase bi bili danes tisti planinci, ki so davnega leta 1895 dobili idejo o posebnem glasilu o gorah in planinski organizaciji, če bi vedeli, da bo februarja leta 2015 praznovalo svojo stodvajsetletnico in tako postala najstarejša slovenska revija, ki še vedno izhaja? Lahko jim samo čestitamo. Celotno vrsto čestitk ob tem jubileju prejmeta tudi uredništvo in Planinska zveza. Prav je, da se o tem izjemno lepem jubileju piše in govori, naj se širi glas o tem, za Slovence in njegovo kulturo gotovo posebnem dogodku.

Ob množici novinarskih vprašanj, ki smo jih v uredništvu prejeli, se bom ustavil pri nekaterih, meni bolj zanimivih. Eden teh so pomembni dogodki, mejniki v življenju Planinskega vestnika. Mejnik je lahko zgodovinski: pred prvo svetovno vojno, med vojnami, po drugi svetovni vojni, po osamosvojitvi Slovenije. Lahko so mejniki obdobja dela posameznih urednikov. Teh jih je bilo v 120 letih zgolj osem, med njimi pa beleži največ letnikov Tine Orele, kar 30, dr. Josip Tomižšek pa je bil urednik najdlje časa – kar 32 let, povprečje pa je 15 let na urednika. Mejnik bi na primer lahko bila uvedba barvne tehnike leta 2001; pred tem je revija izhajala v črno-beli tehniki. Eden od mejnikov bi lahko bil tudi format, ki ga je naše uredništvo leta 2010 s približne velikosti današnje revije National Geographic povečalo skorajda na velikosti A4. Nekatere je zanimalo, ob katerih pomembnih dogodkih slovenskega planinstva, vse od postavitve Aljaževega stolpa na vrhu Triglava leta 1895, je bil PV zraven. Pri vseh! Teh je seveda toliko, da niti najodmevnejših v tem skromnem uvodniku enostavno ne moremo povzeti. Še druge je zanimalo, če smo ob jubileju naredili kakšno statistiko. Prav posebej za to je nismo, so pa znani tile podatki: v 120 letih je izšlo več kot 1300 števil na skoraj 60.000 straneh; za PV je pisalo več kot 10.000 različnih avtorjev; napisali so preko 40.000 člankov (sem ne štejemo avtorjev vestičarskih zvrsti, tj. novičk). Pa še tale zanimiv podatek: naš tehnični urednik, ki ima pri roki vseh 120 letnikov, jih je zložil v višino. A veste, koliko merijo? Skoraj 4 metre! Njihova skupna teža pa znaša okoli 120 kilogramov!

Ali v uredništvu še hranimo prvo številko, ki je izšla pred 120 leti? Uredništvo svojih prostorov sicer nima, imajo pa na Planinski zvezi še shranjene vezane letnike vseh dosedanjih izdaj, tudi prvo. Vse stare izdaje boste našli v Narodni univerzitetni knjižnici, v Mestni knjižnici Ljubljana, pa še v kateri drugi. Nekatere je zanimalo, za katere vsebine je največ zanimanja v elektronskem kazalu PV. Žal ne vemo, saj iskalnik tega ne omogoča. Morda bo po nadgradnji spletnega iskalnika lahko dala odgovor tudi na to vprašanje. Upajmo, saj bi to zanimalo tudi nas.

Nekateri so me vprašali, kaj je zame kot odgovornega urednika največji izziv. Teh je kar precej. Da bo PV dostojno povzemal bogato dejavnost planinske organizacije in da bo obenem dovolj vabljev za vse ljubitelje gora, da bi vsak mesec našli primerne teme meseca, ki bodo zanimive za čim širši krog bralcev; da bi bila revija vsebinsko in oblikovno tako kvalitetna, kot so najboljše evropske gorniške in alpinistične revije; da bi uspešno krmaril delo uredništva; da bi revija izšla vsak mesec do roka, to je do 15. v mesecu; da bo v reviji čim manj napak ...

O tem, kaj pomeni Planinski vestnik za planinsko organizacijo, pa tudi slovensko kulturo, na tem mestu ne bom pisal, saj so o tem v nadaljevanju več napisali naši gostje. Eno najpogostejših novinarskih vprašanj pa je bilo, kako vpliva kriza na nas in o tem, zakaj se je PV lahko ohranil tako dolgo časa. Kot v uvodnem članku piše Škodič, je bilo v preteklosti že več poskusov iskanja "skrivnosti" tako dolgega preživetja revije, a nikoli do konca odkrite. Jaz mislim, da je obstal zaradi navezanosti bralcev do planinske organizacije in do naših gora.

Vstopamo v 13. desetletje izhajanja. Naj tako ostane tudi v bodoče, kriza gor ali dol. Še naprej računamo na vas.

Vladimir Habjan

Vladimir Habjan

4 Obletnice

120 let Planinskega vestnika

Dušan Škodič

28 Sončna Brenta *Morda najlepša skupina v Dolomitih*

Andrej Mašera

Opisi tur

- Iz Molvena do kočice Pedrotti
- Via delle Bocchette Alte
- Via delle Bocchette Centrali
- Cima Tosa

Visoko nad dolino Val Brenta Alta, levo Cima Tosa in Crozzon di Brenta, na obzorju Cima Presanella Foto: Aleksandar Gospić

39 Loška stena

Zimska tura z nepričakovanim zapletom

Nina Turnšek

UVODNIK

120 kilogramov štiri metre v višino 1

Vladimir Habjan

OBLETNICE

120 let Planinskega vestnika 4

Dušan Škodič

JULJSKE ALPE IZ ZGODOVINE

Izjemna pot in izjemen zapis 14

Ivan Tušek, povzel Marjan Bradeško

INTERVJU

Stanko Klinar 18

Jože Mihelič

NAD ZADNJO TRENTO

Med Škrbino za Gradom in Jalovcem 22

Gorazd Gorišek

MISEL

Planinski vestnik, 120 let 27

Igor Škamperle

KOLUMNA

Zgodba o labodu 27

Dušan Klenovšek

Z NAMI NA POT

Morda najlepša skupina v Dolomitih 28

Andrej Mašera

LOŠKA STENA

Zimska tura z nepričakovanim zapletom 39

Nina Turnšek

ZGODOVINA

Ob minuli 90-letnici 42

Žarko Rovšček

ZAHODNI JULJCI

Špik Hude police/ Cima di Terrarossa 45

Olga Kolenc

LITERARNI RAZPIS

Peca ostaja 48

Vida Voglar

KOLUMNA

Nefretete 50

Tone Škarja

INTERVJU

Pogovor z Rudijem Rauchom 52

Žarko Rovšček

Vsebine vseh Planinskih vestnikov od leta 1895 dalje na www.pvkazalo.si

SLOVENSKO-HRVAŠKO PLANINSTVO

Več kot sto let sodelovanja PZS in HPS 54

Krunoslav Milas in Alan Čaplar

V DEŽELI ČRNEGA ORLA

Neuspešno v Prokletije 58

Mojca Stritar Kučuk

MLADINA IN GORE

Tržičani zmagovalci 26. državnega tekmovanja 61

Sporočilo za javnost, povzel Mire Steinbuch

MINIATURA

Reka v kanjonu 62

Aleš Nosan

VARSTVO NARAVE

O ptičjem limu 64

Dušan Klenovšek

ZELIŠČA NAŠIH GORA

Hrast (Quercus sp.) 64

Lovro Vehovar

PREZGODNJE SLOVO

Tomaž Planina 66

Jurij Kunaver, Emil Leon Sekne

NOVICE IZ VERTIKALE 67

ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE 68

PISMA BRALCEV 68

PLANINSKA ORGANIZACIJA 68

TNP 72

V SPOMIN 72